

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt X. De supernaturali purgatione viæ Illuminativæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

minariva proficiunt; fortis enim esse debent, & Christi adventum prestolati. Prudentes quoque erga revelationes & inspirationes diabolicas, non eligeni mori, sed DEI potius augere laudem, & sibi ipsi novas semper meceri & cumulare virtutes. Ad hanc in sui cordis cunctatrumque virtutum collectione commorabuntur, & divine unitatis invitationi & exactioni obsequentur. Habitabunt etiam in fiscis & calidis locis, hoc est, prævalido amori, estu & impatiencie; & in præsentis vita æstate sedulam coacervandis pro æternitate virtutum fructibus operam navabunt, eosdemque fructus bipartientur; quorum pars altera erit, ut ad sublimem continentem alpitent fruitivam unitatem, altera, ut quoad fieri poterit, ratione sibi ipsis moderentur & frænum imponant. Servabunt autem fructus hos virtutum ad tempus diuinus præfinitum, siue in omnem illam perdurabut æternitatem. Neque vero peregrina sibi parabunt itinera, neque singulares quosdam modos secessabunt; sed amoris ambulabunt itinere, idque per omnes illius turbines & tempestates, quacumque illos deduxerit. Ita demum, si tempus opportunitum sufficeret, contemplati divina, & in DEI arcana subvolare valebunt. Quare in hoc impatientie statu magna opus prudentia est, ut pote quia utendum variis considerationum & exercitorum modis, qui parum animum remittant ad conservandas vires, & ut dia licet virtutibus dace operam.

CAPUT X.

De supernaturali purgatione via
Illuminativa.

D^e mirabili Incipientium purgatione cap. II. via Purgativa quampliima scripsimus, que in multis non incongrue via Illuminativa applicari possunt, maxime illa qua superiorum animæ partem concernunt, de quibus ibidem ex mente D. Bonaventura & aliorum rerulimus nonnulla. Resta, jam ut aliqua de purgatione Proficientium in via illuminativa referamus.

In intellectus domini lumen non immixtiō splendidos Solis radis tæpè comparavimus: quare quemadmodum Sole suos rei abenter radios, tenebris universis obris obducitur, ac frigore contabescit; ita divina illustrationis sua radios occultante DEO, & hominem velut in tenebris deferente, jam amoris æstus ille dulcissimus & impatiens deseruit & refrigescit, & fervens ætas veritat in Autumnum, atque opes omnes in Ingentem inopiam commutantur, neque fecit jam cum illo agitur, quām cum homine eruditio, sed qui postea Scientiam omnem & operam perdidit.

Duplici igitur tentationum genere solent torqueri hi, qui antea divitis supernaturalibus abundabant: alterum partem inferiorem concertant, quasi magis materiale & corporeum; alterum, ut magis spirituale, superiorem animæ partem impugnat. De priori igitur purgationis genere prius differamus, dicatur deinde de secundo.

Tentationes carnales seu temporales, quibus in via Illuminativa, Proficientes aliquando impugnantur.

S. I.

SAVISSIMA DEI luce in animæ horizonte obscurata, tamen numerò evenire solet ob ejusmodi iacturam naturam omnino perturbari & docere, quandoque etiam DEI permisso homo sic desolatus, insuper terreni spoliatur rebus, aut amicis & cognatis, & à creaturis omnibus derelinquitur, & quidquid habet sanctitatis in obliuionem abit, ac nihil pendetur, totamque viam & omnes eius actus in pejorem partem homines interpretantur; contemnunt item & despiciunt ab his omnibus quibuscum vivit; interdum quoque diversorum generum morbis corrupti, aut tentationibus corporalibus: experientur enim non raro, etiam scilicet fuisse finit, vehementissimas carnis impugnationes a dñe ipso provenientes.

Beata virgo Catharina Senensis mirabiles in hoc Refutatio genere passa est tentationes, ut Laurentius Surius in eius Vicia scriptit. Vbi sat Christus eam communiuerat, permisit demonibus attentare, si quid possente modi obtinere ab illa. Nec illi desideri sunt ad novendum. Et tentatio primò quidem ærbus reverent illi suggestu capiunt nubes, immixtū turpes cogitationes confessimmo pectori, adhibent illusiones &phantasmata dormienti, inquit etiam corpora ex aere sumptu oculis & auribus vigilantis iogerunt, faciuntque multa, quæ sine horrore dici non queant.

S. C. S. **I**nctimus Vir Franciscus Minorum Patriarcha, non fuit alienus (etiam suo Ordine fundato) Senensis, à similibus tentationibus: nam & ea aliquando sustinuit, ut S. Bonaventura in cap. 5. sua Vita: e. S. Franciscus: Ad insufflationem illam, cuius huius præmaturum dederat, gravissimum carnis tentatio apprehendit: Afflitus, quam ut persimilis astutus anator, deposita veste, chorda caput se verberare fortissime: Eta, mynites, frater afne sic te decet manere, sic suscitare flagellum. Tunc Religiose deseruit, fideliter signaculum præserit, surarum libido non licet. Et statim narrat, quomodo impugnatione durante sanctissimus Pater leua nimis demiserit, & sepem massis ex nive factis, uxorem, filios ac filias, servum & ancillam, ad tentatoris insucionem & carnis viciosem appellaverit.

S. B. **S**anctus quoque Benedictus, almicus Monachorum Pater, adhuc in eremo constitutus, gravissimam aceritiamque pugnam à carnis concupiscentia & illicebat divino fretu auxilio sustinuit. Hujus historię teciem sic narrat D. Gregorius 2. lib. Dialog. cap. 2. Quodam vero die cum folis esset sentator afflitus. Nam nigra parvaque avis, quæ vulgo merula nominatur, circuus ei faciem volitare cepit, ejusque vulnus importune infisere, ut manu capi posset, si hanc vir sanctu tenere volueret; sed signo Crucis edito recessit avis. Tanta autem carnis tentatio, ave eadem recedente fecit a se, quantum vir sanctus humquam fuerat expertus. Quodamnamque aliquando viderat feminam, quam malignus spiritus ante eam mentis oculos reduxit: tantoque igne servi DEI animum in specie illius accendit, ut dum in eius pectore amoris flamma röre caperet, etiam penè deferebat etremum voluptate virtus deliberaret. Tunc subito superna gratia res peluit ad semetipsam reversus est, atque urticarum & reprimi juxta a densa succrescere frustula conficiens, exstis indumento, nundum

dam se in illis spinarum aculeis & urticarum incendiis proiecit, sanguis dura vulneratus, totus ex eis corpore vulneratus exit, & per cutem vulnera eduxit a corpore vulnus mentis, quia voluntatem traxit in dolorem. Cumque tunc pœnaliter foris arderet, extinxit quod intus illicē ardebat. Hæc S. Gregorius.

Nec præterea tanta est dura illa impugnatio carnis, quam S. Hieronymus in eterno pertulit, ut ipse in Epistola ad Eusebium prolixus scribit: Pallebam ora jejuniis, & mens desideriis astabat in frigido corpore, & ante hominem sua iam carne premortuum, sola libidinum incendio ardilebam. Et intras semini me clamarem diem crebro junxisse cum nocte, nec prius a pectoris cessasse verberibus quam rediret, Domino increpante tranquillitas ipsam quoque cellularam meam quasi cogitationum merum conscientiam perficere cebam. & nihilmet iratus & rigidus, sois deserta penetrabam, sicubi concava vallum, a spora montium, rupium prærupta cernebam, ibi mea orationis locus, ubi illud miserrima canis ergastulum, &c. Hæc Hieronymus.

Hæc igitur tentationes ad majorum Sanctorum probationem, & ad ostensionem fortitudinis suorum militum, dum auctodiam humilitatis eorum DEUS quandoque permittit, ut præclarè Richardus in Psal. 28. scriptit. Primum, ait, vox illa Domini intercedens flammam ignis, in Incipientibus & noviter conversis intercidit quidquid inclinare posset consensu rationis: in Proficientibus autem sepè assert illuc tam delectationem mentis: in rariis autem & valde perfectis removet etiam titillationem carnis. Multi tamen, quamvis ad summam perfectionem proficerint, stimulum carnis sue extinguere non potuerunt, sed divina hoc dispensatione in eis actum est; quam quidem, quod unicuique utilius accidat, latere non potest. Et in aliis quidem siebat ad demonstracionem singularis eorum fortitudinis, quia tales erant, qui semper pugnare assidue & triumphare sufficerent: in aliis autem, ad custodiam humilitatis, quan- da singulare aliquod bonum pre ceteris aliis omnibus accepterant. Hæc tamen Richardus.

Ex aliis causis hec tentationes oriorum in incipientibus, ex aliis in profici- entibus ac perfe- ctis.

Et quod omnium gravissimum est, quamplurimi aliis spirituallibus (de quibus infra) si pessime vexantur. Multum autem inter se distant hujusmodi tentationes Incipientibus vel Proficientibus sive Perfectis contingentes: nam quæ Incipientes impugnant, scilicet ex carnis pertulania & immorificatione pronuntiant. Quæ vero his qui seniū habent jam exercitatos obveniunt, potius à diabolus invidia, quam à propria carnis corruptione derivantur. Præterea, Incipientibus a reboli carnis motu inopinata ante ultimam anima operationem similes pullulant tentationes: Perfectis vero, vel aliqualiter purgatis, pruis in imaginatione turpes cogitationes representantur, quam carnis motus insurgant; imò aliquando ipsa silentia, tentatio imaginationem totumque hominem exagit.

Tentationes spirituales in via Illuminativa contingentexponuntur.

§. 2.

In primis homo sic desolatus aliis etiam tentationibus durioribus interdum premitur: nam sub hac paupertate constitutus, jam castum vereri incipit, & quod deterius est, incredibili pulsatur diffidenzia, alisque similibus temptationibus a dæmons imponatur.

Hanc quidem ferè intolerabilem purgationem Thaulerus Serm. 1. de Communi Martyrum, pulchre descripsit, eamque merito spirituali martyrio comparat, dicens: Altera via ad DEUM pervenendi, est resignationis, crucis, & afflictionis. Hic (ut prefati sumus) omni homo spirituali foliatio privatur. Hinc potò spiritualis nascitur istorum Martyrum fortitudo; et quæ hæc via aridatatis & fleticitatis devotionis. Quamvis autem spirituales Martyres isti diversis abundant afflictionibus, amant nihilominus DEUM suum; nec minori veras virtutes studio & intentione quam præcedentes profequuntur. Habent autem curas & angustias multas in hæc vita, adeò ut sepius ignorant, quo se p̄ se hujuscemodi mortisib⁹ vertere debeant, & duduſ dimitazat fidei, spei, charitati in obscura quadam caligine innuntur. Ceterum, peccato confundit penitus holum, quilibet iam ipsis evenians: semper namque in pectora suo cor contritum & humile gerunt, multumque ex aliorum hominum gratia torquentur, non quod hanc illis invideant, sed quod vivo fieri credant quod ipsi eandem gratiam nos habent, nec satis se pro illa obrinenda exercitarunt. Cumque magis adhuc studium & conarum adhibent, multò adhuc intus aridores, & lapide duriores efficiuntur, ita ut nonnumquam vir fertur patienter, & magis magisque animo desificantur excrucienturque: hinc jam morte incipiunt, invidere se alii gratiam ipsorum, atque ita dolorem super dolorem accipiunt.

Hic vero seu similibus adeò plerumque fatigantur, ut quid agendum sibi sit, penitus animo dubii sint: nollent equidem DEO in virtutibus esse ingratii, nec tamen eas queant apprehendere. Videtur autem illi non posse se non offendere DEUM, vel per impatientiam, vel per desperationem, vel animi gravitatem seu mortorem. Id vero dolent ex animo, cum odio habeant omnem iniquitatem, quandoquidem solum DEO peccatum displaceat, quod ipsi non ignorant, cum DEUM offendere nolunt. Tandem licet non absque gravi labore & difficultate, totos se resignant, & omnia suffert patienter, donec DEO placeat mutare; vident enim se nihil posse amplius. Sic itaque docet eos DEUS resignationem sui subjectionemque, ut videlicet ita sit DEO relinquant, exanteque in omnibus; jamque illis prioribus grata affluentibus sumi similes, & quodam modo longe nobiliores excellentioresque, cum hic gradus multò sit Christo conformior, cujus omnis vita passionibus abundavit.

Istis sunt Martyres spirituales, qui pro ipsorum iudicio omnium pauperum, sed coram DEO locupletissimi; sunt etiam ut ipsi videantur, omnium à DEO remotissimi, sed revera proximi sunt: sic & omnium se credunt coram DEO abjectissimos esse, cum sint electissimi; omnium denique se DEO infidelissimos sentiunt, cum tamen fideiissimi ac strenuissimi sicut ad illius promovendam honorem, contemptumque praependiunt, ob quæ & patientur hæc omnia.

Varis quoque temptationibus ob hanc spiritus paupertatem se sentiunt impugnari, quæ licet ipsa quoque morte gravioribus ipsis doloribus ex- crucient, maximè quando pro ipsorum iudicio non nihil ab his superantur, omnino tamen consensu præbete recusat. Vellent etiam & percussent ex animo, vita sua extirpare ac vincere, & exercere virtutes, sed non possunt: quod ipsum, &

Martyres spirituales.

Varie ac molestissime tentationes.

S. Hieron-
ymus.

Ex aliis
causis
hec ten-
tationes
oriorum
ininci-
pienti-
bus, ex a-
liis in
profici-
entibus
ac perfe-
ctis.

hunc conminatione simul & terrore repletur. Alter pugnus est horribilis iudicia DEI, quæ illi DEVS intus proponit: quibus consideratis, non habet jam quid se collaudandum censcat. praterquam in profundissimo inferni. Hic pugni hominem inabilititer premunt: nec alius cunctis his conminationibus querit DEVS, nisi ut pestiferum superbie fundum evertat destruque. Hos pugnos qui recte contemplantur magis in eis omnem extinguent voluptatem & delectationem, quam cuncta queant externa exercita, quæ multis annis peragi possent. Sic porro bonum cum Prophetæ ex toto ad solitudinem introverso, & ibidem maurent, omniaque in ipso cogitationum, formarum, & imaginum sedato impetu ac tumultu, DEVS & sancti Angelos repente velut in ictu oculi, amorem illi operantem inspirant, & moventque illum adorandum pro certa aliquia, quam suggestur, causa sive pro Ecclesia, sive proximo sive pro defunctis. Hec autem infelix fulgura est in mentem venientia, sanctique tunc DEVS, tanquam illi oratio confessum diceret: non est opus ut aliquid nolis dicas, scio quid velis, quid desideres. Et sic ejus desiderio satiscatur. Hac ictu oratio, dilectissimi, qui in spiritu suu funditur, qui res adorantes nuntiantur. Interrogatorum & diabolus hinc adorat, diligenter explorans, quid forte suum hic reperire posset. Itaque pulsat eum, & quasdam molestias et ingens cogitationes, easque illi proponit. Sed has illi contemnat ac siccipendat, & præterfluere sinat. Cunctum nec amore nec intentione eas prosecutus sit, confusus & in ans diabolus abscedere cogitur. Tades vero vexationes seu impugnationes mirabiliter hominem preparant.

Enimvero, post hanc noctem obscuram & temebrotam hinc profecto clarissima succedit (si tantum recte se gerat homo) quæ universum illius fundum in usum æternæ veritatis illuminat: atque hinc non fors in oculis hominum, sed intus coram DEO certus efficitur, ad summum illum atque purissimum te posse: amorem pertinere, ubi seipsum perdit homo, & abnegat ac relinquit propriæ DEUM cum omnibus quæ sua sunt, simulque unus cum DEO se amo, quem nullus in ipso destrueret, nullus unquam potest violare, quandoquidem DEUS in illo cum omnibus eleætus suis queat, & omne hic velle & nolle protinus amittatur.

Idem Thauleterus Serm. 1. de S. Augustino progressum hujus pugnationis, & remedium ne animus illi succumbat, describit hunc versum: Cumque omnem, quæ hic occurrit, molestiam & paenam ad extremum usque homo pertulit atque superavit, tum Dominus quem expectavit, in repentina fulgore quodam adventens, in eodem fulgore rapit eum, evanescitque super omnia, & ibi pro diuina recreat eum expectatione sua: sed paulo post idem Dominus, ne ex eis qua hic sentit exortatur, rursus prostrernit ac depeicit & deprimit eum. Et hoc est quod Isremias ait: A facie manus tuæ solus sedebam, quoniam comminatione replevisisti me. Quid est hoc, charissimi? Adverte. Vbi quis ad hanc intrinsecum pertinet quietem, & intra seipsum in fundum suum pervenit, communione & terrore replet eum Dominus, tanquam si utrumque illi pugno nuncet. Et alter quidem pugnus est, de uero calvo & tenebre, & profundum ac desolatum iter, que pugnali intu occurrunt, ita ut nihil sciat, nihil habango nobis; & insuper adhuc omne malum, rebemissime Deus quoque tentationes superbie, luxurie, perfidie seu insinuantur, fidelitatis, & alias plurime ac diverse impugnationes, quæ omnia se jam pridem evrasse & superasse credebat, rursus in eum irruunt, & fortiter oppugnant. Et

binc conminatione simul & terrore repletur. Alter pugnus est horribilis iudicia DEI, quæ illi DEVS intus proponit: quibus consideratis, non habet jam quid se collaudandum censcat. praterquam in profundissimo inferni. Hic pugni hominem inabilititer premunt: nec alius cunctis his conminationibus querit DEVS, nisi ut pestiferum superbie fundum evertat destruque. Hos pugnos qui recte contemplantur magis in eis omnem extinguent voluptatem & delectationem, quam cuncta queant externa exercita, quæ multis annis peragi possent. Sic porro bonum cum Prophetæ ex toto ad solitudinem introverso, & ibidem maurent, omniaque in ipso cogitationum, formarum, & imaginum sedato impetu ac tumultu, DEVS & sancti Angelos repente velut in ictu oculi, amorem illi operantem inspirant, & moventque illum adorandum pro certa aliquia, quam suggestur, causa sive pro Ecclesia, sive proximo sive pro defunctis. Hec autem infelix fulgura est in mentem venientia, sanctique tunc DEVS, tanquam illi oratio confessum diceret: non est opus ut aliquid nolis dicas, scio quid velis, quid desideres. Et sic ejus desiderio satiscatur. Hac ictu oratio, dilectissimi, qui in spiritu suu funditur, qui res adorantes nuntiantur. Interrogatorum & diabolus hinc adorat, diligenter explorans, quid forte suum hic reperire posset. Itaque pulsat eum, & quasdam molestias et ingens cogitationes, easque illi proponit. Sed has illi contemnat ac siccipendat, & præterfluere sinat. Cunctum nec amore nec intentione eas prosecutus sit, confusus & in ans diabolus abscedere cogitur. Tades vero vexationes seu impugnationes mirabiliter hominem preparant.

Et infra idem Actor prosequitur, dicens: Ceterum in quibusdam regionibus homines inventantur, salto cuiusdam otio vacantes, & ab omnium intus quæmoris operatione abstinent, & bonus erant a se excludentes cogitationes. Atque enim se pacem adpetunt, nec exercere se volunt in actione virtutum, dicentes se virtutes transcendere. Ista diabolus quendam fibi apudentem habent, prohibentque & repellentem ab eis omnes tam cogitationes quam modis seu instituta, que pacem ipsorum insinuare possent, ut eos in hac falsa pace decineat, & postea secum ad eternam abducat perturbationem, ad ipsum rideat & mfernū suum. Non hunc modum nisi fecerint, quia potius inuis & soris se esse exercent, servantque patientiam in viis omnibus, per quas eos Dominus dicit, in temptationibus, in tenebris; nec fibi arrogare audent se ad pacem pertigisse. Nec tam in perturbatione vivunt, sed arcta quamdam levitatem graduantur, medium inter pacem & perturbationem, item & medium in ordinationem, certitudinem & dubitationem. Et licet interdum vera illi pace & certitudo seu libertas libertas inuis resulget, mox tamen usque indestante in ipsum eas recessum fundum.

Hec arcta ingressus itineris ante omnia videntur est atque curandum, ut in refugio Domini Salvatori fixi & fortiter persistant: in quibz quanto fortius ac firmius steterint, tanto pariores efficiantur. Hic pugni minaces remittuntur, & in benignissimas atque gratissimas manus communiantur. Denique hos DEVS terrerne suis hic paternis adstringit brachia, & ultra omnia longe subvehit: tum vero cuncta eis creatuæ excedant, & radeat eos omnium que non sunt pure DEVS. Namque Dominus difficile & obscurus ei via & angustus semitas ostendit, per quas transfrerunt. Dehinc nullus eis nocere potest: simulque ad omnirecreantur hic miseria & derelictione, quam potius experti sunt. Hac certe dilectissimi, prorsus incognita & remotissima suis liberis illi spiritibus, qui de falsalibertate gloriantur: & illi similes, qui falso vacant

per se. Alius
DEVIS inter
erit non quod se
refundet
erant: nec
DEVS, nif
defringat,
in eis ap
ponem, qua
nudus aut
hera ex tota
nente, ambi
tus imagin
em Angeli
erantur.
ro certa di
stigia p
e fulgurare
tempore
s ut illip
s ejecl
s que in Q
ur. Int
explorans in d
sifas cum bala
s, eisque cum
cyparis, prel
s et mem
ab aliis ab
impugna
s dicent
mvenient
tum resu
manu
tus, de
tu quan
tus in m
sufficit, at
s au
dicitur
ur, que
expatio
datur, n
ad uen
tum se
resu
tione re
ficiuntur,
tus & me
nus. Et
fatu
digno
ne.

Superiori libro plura illius durissimæ purgationis aegritudine laborantibus remedia tradidimus, quæ non incommodè huic etiam Illuminativa via purgationi possunt applicari; et interim tamen bi eviter hanc admonitionem ex Rusbrochio tradimus, qui lib. 2. Spiritu alium nuptiarum, cap. 30. ita scribit: *Qui quis hanc patitur defoliationem & penitiam, liberter bonos inquirat homines, eisque tuam aperiat & queratur miseriaria, eorum, & bonorum omnium, & to ius Ecclesie preces implore.* Attendat interim humili corde, nihil se præter virtutem & defectus habere ex leproso, & cum patientia & sua resignatione dicat verba illa S. Job: *Dominus dedit, Dominus absolvit: sicut Dominus placuit, ita factum est;* sit nomen Domini benedictum. Defecit, & & eligit leprosum in omnibus, & dicat ex animi sententia: *Domine, aquæ peratus sum eorum omnium, quibus defoliatur me sentio, inopiam & paupertatem perferi, quatenus tibi placet, & ad tuum honorem & anime meæ cedit salutem & utilitatem, quam illis abundare. Non mea, Domine, voluntas naturalis, sed tua & mea rationalis vel spiritus tualis sis.* Omnia enim totus sunt tuus, & si potest ad tuam esse laudem, tam liberter mergi velim in infernum, quam recipi in celum. Fat mecum, Domine, secundum excellentissima majestatis tua voluntatem.

Hoc pacto ex omni tua afflictione, perpeccione, & defolatione internum sibi elicat & efficiat gaudium, tuncque se DEI manibus offerens, & pro illius honore quidpiam pati posse latetur. Revera, si in hac parte recte lo gesserit, & ex animo ita facete valebit, numquam poterit tam in genis gaudium internum expiri. Nihil enim DEUM ferventer amanti jacundus est, quam ut sentiat se dilecti sui proprium esse. Sin vero per virtutem iter ad hunc usque gradum ascendit, etiam si modos omnes predicos non sit expertus, nihil refert: nec enim id necesse est, modo ipso virtutum fundo prædicto se sentiat, quod est in agendo humilis obedientia, & in tolerando patientis resignatione, in quibus duobus, modus iste vel gradus perpetua fecunditate consistit.

Circa hæc anni tempora Sol Libram ingreditur, & dies ac noctes æquilibus spatiis clauduntur. Solque ipsam lucem tenebris exequatur. Ita & Christus in nomine sic defolatus libre æquilibriu obtinet, sive enim dulcibus eum afficiat, sive amari, sive lucem infundat, vel opprimat tenebris; sive aliud ei quidpiam imponat, semper libra seruat æqualitatem, & omnia æqualiter accipit, semper tamen peccato excepto, quod penitus oportet esse profligatum. Porro cum ita omni est consolatione defitum, & pro suo iudicio virtutum omnium expers, & tam à DEO quam à creaturis omnibus derelictus, si bene colligate & coactevare norit frumentum & vinum, generis omnis fruges suam jam adeptæ sunt maturitatem.

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

Quo significatur, quidquid corpus quovis modo perpetui potest, id totum Domino DEO sine superioris voluntatis derrectatione vel contradictione libenter ac ultra offertendum esse. Itemque virtutes omnes externas & internas, quæ dum amoris duraret astus & ardor, delectabiliter exercabantur, eas jam, quæ enus cognosci possunt & vites suppetunt, cum labore & bona voluntate seu bono corde colendas & exercitandas, sive DEO offerendas esse: neque ambigendum, quin numquam majoris apud DEUM prior, aut dignitatis, aut excellentias fuerint. Ad hanc, consolations omni unquam à DEO praestra, quæ enus eidem honorificum esse possit, libenter carendū est. Ita inquam frumenti, & omnigenum frugum maturarum, unde perenniter vivemus & completes erimus coram DEO, comparatio & aggregatio est: & hoc pacto virtutes perficiuntur, & desperatio in vitam sempiternum commutatur. Ex hujus generis hominum vita & patientia instruantur & provocantur ad meliora quoquoque eos norunt, & apud ipsos commorantur, & ita virtutum eorum frumentum disseminatum in bonorum omnium ulrum mirificè multiplicatur. (Eccl. Infr.) Quia hoc gradu homo à DEO, à seipso, à demone & creaturis omnibus fortiter probatur & visitatur, tentatur & impugnatur, ipsa resignationis virtus pro magna ac singulari perfectione illi recè tribus posset.

CAPUT XII.

Quo gradu virtutes exerceantur in via Illuminativa.

ILLUD quod principaliter inter alia Spiritus sanctus per hanc purgationem intendit, est, inferente mentibus nostris veras & solidas virtutes humilitatis, patientiae, obedientiae, maximè tamen Theologicas, fidem, spem, & charitatem: hec sunt enim preciosissima monilia & inestimabiles margarite, quibus animam, quam sibi in sponsam elegit, adornare solet. Et quia illi per multas tribulationes transeundum est, vult illam quoque perfectas ac heroicæ virtutes habere: & ad hunc finem, mediante Intellectus dono, illam divinitus corroborat, arque in veris solidisque virtutibus stabilit, ut sic munita fortiter adversus omnes tempestatum afflictionumque procellas, quinim contra ipsas levantis inferni vites stabili & inconcusa persistat. Duo sunt autem doni Fortitudinis effectus, à quibus anima in hoc statu mirum doni fortitudinis effectus.

Primus est quædam fortitudo, quæ simplex dicitur, hominem adeò potentem ac validum efficiens, ut omnia hæc inferiora devincere possit: quæ præstent ad tria donatur. Primo, ad perstendi operationes viriles, quibus superèt pectorata, omnesque tentationes, & omnia hec inferiora contemnuntur, ornamentaque virtutum conserventur. Secundo, ad fortiter pugnandum contra tentationes diaboli, carnis & mundi. Tertio, ad suffertendum omnem tribulationem, afflictionem & adversitatem per vitam patientiam, de qua dicit Cassiodorus super Psalterium: *Patientia vincit adversa, non colluctando, sed sufferendo; non murmurando, sed gratias agendo:* ipsa est quæ facies totius voluptatis abspergit; ipsa est, quæ animas DEO limpidas reddit: & tunc totus homo exterior &

A 2 int-